

Кәсіптік стандарт: «Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Автомобиль көлік құралы (бұдан әрі-автокөлік құралы) – автобустарды, шағын автобустарды, жеңіл және жүк автомобильдерін, троллейбустарды, автомобиль тіркемелерін, ершікті тартқыштарға жартылай тіркемелерді, сондай-ақ мамандандырылған автомобильдерді (жүктердің белгілі бір түрлерін тасымалдауға арналған) және арнайы автомобильдерді (әртүрлі негізінен көліктік емес жұмыстарды орындауға арналған) қамтитын автомобиль көлігінің жылжымалы құрамының бірлігі.

2) Жүк жөнелтуші – атынан жүк жөнелтілімі ресімделетін жеке немесе заңды тұлға.

3) Жүк алушы – автомобильмен тасымалдау шарты негізінде жүкті алуға уәкілетті жеке немесе заңды тұлға.

4) Диспетчерлік қызмет – автокөлік кәсіпорындарында тасымалдауды жедел диспетчерлік басқаруды жүзеге асыратын қызмет.

5) Қауіпті жүктерді халықаралық жол тасымалы туралы Еуропалық Келісім (Бұдан әрі - ДОПОГ, фр. Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route, ADR) – Еуропа мемлекеттерінің қауіпті жүктерді халықаралық тасымалдау туралы келісімі. Қазақстан ДОПОГ-ға 2001 жылдың мамыр айында қосылды.

6) Алғашқы көмек – зардап шеккендердің білікті медициналық көмек алу мүмкіндігіне дейін адамдардың көмекті орындауы үшін қолжетімді іс-шаралар кешені.

7) Жүргізушілердің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру, сондай-ақ тахографтарды қолдану қағидалары – "Жүргізушілердің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру, сондай-ақ тахографтарды қолдану қағидаларын бекіту туралы"Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің м.а. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1288 бұйрығы.

8) Сапар – екі жаққа бару (айналмалы рейс).

9) Жүктерді тасымалдау ережелері – "автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдау қағидаларын бекіту туралы"Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 сәуірдегі № 546 бұйрығы.

10) Ірі габаритті және ауыр салмақты жүктерді тасымалдау ережесі – "Қазақстан Республикасының аумағында ірі габаритті және ауыр салмақты жүктерді тасымалдауды ұйымдастыру және жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы"Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 27 ақпандағы № 206 бұйрығы.

11) АКҚ техникалық пайдалану қағидалары – "автокөлік құралдарын техникалық пайдалану қағидаларын бекіту туралы"Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 сәуірдегі № 547 бұйрығы.

12) Жол парағы – АКҚ жұмысының есебін жүргізуге арналған АКҚ жүргізушісіне диспетчер беретін құжат.

13) Рейс – жөнелту орнынан межелі жерге дейін бір жаққа өту.

14) Тахограф – автокөлік құралдарының бортында орнатылған, жүргізушілер мен экипаж мүшелерінің жылдамдығын, еңбек режимін, демалысын тіркеуге арналған бақылау құрылғысы.

15) Тауар-көлік жүкқұжаты – тауарлық-материалдық құндылықтардың қозғалысын және оларды автомобиль көлігімен тасымалдау үшін есептеулерді есепке алуға арналған жүкпен бірге жүретін құжат. Үйіндімен (үйіндімен) тасымалданатын жүктердің кейбір түрлерін тасымалдау жағдайында өлшеу актісімен немесе өлшеу актісімен ресімделуі мүмкін.

16) Көлік жүкқұжаты – жүкті тасымалдау шартының жасалғанын растайтын тасымалдау құжаты. Көлік жүкқұжаты жүкті тасымалдау шартының жасалғанын растайды, жүкті тасымалдау шарттары айқындалады, тасымалдаушы Қызметтерінің құны және тасымалдау ақысын есептеу тәртібі туралы мәліметтер тіркеледі.

17) Көлік құралы – жүк көлігі, трактор, тіркеме, жартылай тіркеме (автопоездар: тіркеме – тіркеме автопоезбен тіркемедегі жүк көлігі, жартылай тіркеме тіркемедегі трактор - ер-тоқым автопоезы).

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) КҚЕК – Халықаралық автомобиль тасымалдарын өндіретін көлік құралдары экипаждарының жұмысына қатысты Еуропалық келісім (КҚЕК) 1970 ж.

2) АКҚ – автокөлік құралы.

3) ЖТШК – Халықаралық жүк тасымалдау шарты туралы Конвенция, Женева, 19 мамыр 1956 ж

4) ЖЖМ – жанар-жағармай материалдары.

5) ШШАА – апаттар мен апаттар кезіндегі шұғыл шақыру жүйесі.

6) ЖКО – жол-көлік оқиғасы.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау

5. Кәсіптік стандарттың коды: H49410035

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

Н Көлік және қоймалау

49 Құрлық және құбырмен жүретін көліктің қызметі

49.4 Жүк автомобиль көлігінің қызметі және көшіру жөніндегі қызмет көрсету

49.41 Жүк автомобиль көлігінің қызметі

49.41.0 Жүк автомобиль көлігінің қызметі

7. Краткое описание профессионального стандарта: Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдауды ұйымдастырумен және орындаумен айналысатын мамандарға функциялардың, кәсіптік міндеттердің, кәсіптердің дағдылары мен білімдерінің талаптарын қамтиды

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Жүк көлігінің жүргізушісі - 2 уровень ОРК

2) Қауіпті жүктерді тасымалдауға арналған жүк көлігінің жүргізушісі - 3 уровень ОРК

3) Автоколонна бастығы - 5 уровень ОРК

4) Қауіпті жүктерді тасымалдау қауіпсіздігі мәселелері жөніндегі Консультант - 5 уровень ОРК

5) Тасымалдауды ұйымдастыру жөніндегі инженер - 6 уровень ОРК

6) Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты Менеджер - 6 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Жүк көлігінің жүргізушісі»:			
Топтың коды:	8332-1		
Қызмет атауының коды:	8332-1-002		
Кәсіптің атауы:	Жүк көлігінің жүргізушісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	52-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (52-шығарылым) бекіту туралы" 2022 жылғы 15 маусымдағы № 201 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 16 маусымда № 28475 болып тіркелді. Автокөлік жүргізушісі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жүк автокөлік құралдарын басқару және қауіпсіздік талаптарын сақтай отырып, жүктерді тасымалдауды орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тасымалдауды жүзеге асыру кезінде АТС пайдалануға байланысты қажетті іс-қимылдарды орындау 2. Тасымалдауды құжаттамалық ресімдеу 3. АТС қауіпсіз басқару 4. Жүктерді тасымалдау кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Тасымалдауды жүзеге асыру кезінде АТС пайдалануға байланысты қажетті іс-қимылдарды орындау			

Дағды 1: Сапар алдында және тасымалдарды орындау барысында АТС қауіпсіздігі мен пайдалануға дайындығын тексеру	Машықтар: 1. АТС-ты тексеру және негізгі жүйелер мен жабдықтарды, оның ішінде АТС конструкциясы бойынша көзделген қосымша жабдықтарды шығу алдында және сапардан кейін тексеру жүргізу. 2. Жүк түріне және тасымалдау түріне сәйкес келетін АТС-та тану белгілерінің болуын тексеру. 3. Жүк бөлімдерінде бөгде заттардың жоқтығын тексеріңіз. 4. Өрт сөндіргіштердің, медициналық дәрі қобдишасының, авариялық тоқтату белгілерінің, домалауға қарсы аялдамалардың, шағылыстыратын көкірекшелердің және басқа да қауіпсіздікті қамтамасыз ету құралдарының болуын және жай-күйін тексеру. 5. EVAC жүйесінің жұмысын тексеріңіз. 6. Тахографтың жарамдылығын және сандық тахограф үшін кемінде 2 орам қағаздың болуын тексеру. 7. ЖЖМ АТС және арнайы сұйықтықтармен маусым бойынша жанармай құю. 8. АТС-ты таза және техникалық жарамды күйде ұстау жөнінде шаралар қабылдау. 9. Бүйірлік айналарды, артқы көрініс айналарын, қауіпсіздік белдіктерін, руль бағанасын және жүргізушінің жеке ерекшеліктеріне сәйкес отыруды реттеңіз. 10. Пломбалау арқандарының, ілмектердің, тенттер мен шатырлардың тұтастығын, еден мен борттардың түйіскен жерлеріндегі тығыздауды, цистерналар мойнының іш қатуын (мамандандырылған АТС тасымалдау кезінде), отын бактарының тығындарын, борттардың бекіту құрылғыларын тексеру. Білімдер: 1. АТС пайдалануға рұқсат беру жөніндегі негізгі ережелер. 2. АТС құрылғысы және АТС конструкциясында көзделген қосымша жабдық туралы негізгі мәліметтер. 3. АТС пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 4. Жүк көлігін техникалық пайдалану нормалары мен ережелері. 5. АТС техникалық жай-күйін тексеру кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидалары. 6. Ақауларды жою және техникалық қызмет көрсету жұмыстарын орындау әдістері. 7. АТС пайдалануға тыйым салынатын ақаулар мен жағдайлардың тізбесі. 8. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 9. АТС - та белгіленген тахографтарды пайдалану жөніндегі нормативтік және құқықтық актілер. 10. Эвакуация жүйесін пайдалану ережелері. 11. Автомобиль көлігінің жылжымалы құрамына техникалық қызмет көрсету және жөндеу туралы ережелер. 12. Жүргізушінің еңбек эргономикасының негіздері. 13. Автомобиль көлігіне қойылатын негізгі санитарлық-гигиеналық талаптар. 14. Автомобиль көлігі бөлігіндегі экологиялық заңнаманың негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: АТС пайдалану және тасымалдауды орындау процесінде қауіпсіздікті сақтау	Машықтар: 1. Тасымалдауды орындау процесінде АТС техникалық жай-күйін тұрақты бақылау тексеруін орындау. 2. Тасымалдауды жүзеге асыру кезінде туындайтын АТС ақауларын анықтау және уақтылы жою. 3. Ақаулықты өз бетінше немесе мамандардың қатысуымен жою туралы шешім қабылдаңыз. 4. АТС пайдалануға тыйым салынатын ақауларды анықтау және ақауларды жою мүмкін болмаған жағдайда қажетті сақтық шараларын сақтай отырып, тұрақ немесе жөндеу орнына бару. 5. Техникалық көмекке, эвакуаторға қоңырау шалыңыз және сүйреңіз. 6. Борттық компьютерді, навигация және байланыс құралдарын пайдаланыңыз.
		Білімдер: 1. АТС пайдалануға тыйым салынатын ақаулар мен жағдайлардың тізбесі. 2. АТС пайдалануға рұқсат беру жөніндегі негізгі ережелер. 3. Жүк көлігін пайдалану нормалары мен ережелері. 4. Борттық аппаратураны пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 5. Автомобиль көлігінің жылжымалы құрамына техникалық қызмет көрсету және жөндеу туралы ереже.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Сапардан кейін Құжаттамалық рәсімдеу (жұмыс аяқталғаннан кейін)	Машықтар: 1. Нормативтік құқықтық құжаттамаға сәйкес жол парағын толтыру және белгіленген мерзімде жол және басқа да құжаттамаларды тапсыру. 2. Алдын ала есеп жасаңыз және төлем құжаттарын қоса бере отырып, белгіленген мерзімде тапсырыңыз. 3. Тахограмма дискілерін мерзімінде тапсыру (егер АТС тахографпен жабдықталған болса және сапар тахографты қолдану арқылы жасалған болса). 4. Сапардан кейін техникалық бақылаудан өту үшін АТС ұсыну. 5. Рейстен кейінгі медициналық тексеруден өтіңіз. 6. Кәсіпорын лауазымды тұлғаларының талаптарын орындау.
Еңбек функциясы 2: Тасымалдауды құжаттамалық рәсімдеу		Білімдер: 1. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау тәртібі. 2. Тасымалдарды орындау үшін жол, тауарлық көлік-ілеспе және басқа да құжаттаманы рәсімдеу тәртібі мен қағидалары. 3. Аванстық есепті жасау және ұсыну тәртібі. 4. Жол, тауар-көлік және басқа да құжаттамаларды рәсімдеу және тапсыру мерзімдері. 5. Жүргізушілердің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру, сондай-ақ тахографтарды қолдану ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Сапар алдында құжаттық рәсімдеу (жұмысты бастау)	Машықтар: 1. Рейс алдындағы медициналық тексеруден өтіңіз. 2. Сапар алдында техникалық бақылаудан өту үшін АТС көрсету. 3. Жол құжаттамасын рәсімдеу және есеп беретін қаржы қаражатын алу. 4. Тасымалдауды орындау үшін міндетті басқа құжаттаманы рәсімдеу.

		Білімдер:
		1. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау тәртібі. 2. Тасымалдарды орындау үшін жол, тауарлық көлік-ілеспе және басқа да құжаттаманы ресімдеу тәртібі мен қағидалары. 3. Жол, тауар-көлік және басқа да құжаттамаларды ресімдеу және тапсыру мерзімдері. 4. Аванстық есепті жасау тәртібі. 5. Жүргізушілердің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру, сондай-ақ тахографтарды қолдану ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: АТС қауіпсіз басқару	Дағды 1: Жол қозғалысы саласындағы заңнама талаптарын сақтау	Машықтар:
		1. Жол жүрісі ережелерін сақтау, оның ішінде тасымалдау бағыты өтетін басқа елдердің аумақтары бойынша жол жүруді жүзеге асырған жағдайда. 2. Жүргізушілердің еңбек және демалыс режимін сақтау. 3. Еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі ережелері мен нормаларын сақтау. 4. Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдау ережелерін сақтау. 5. Жол жүрісі қауіпсіздігін және көлікті пайдалануды, экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету бөлігінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын орындауға міндетті. 6. Әкімшілік, қылмыстық және азаматтық құқық нормаларын сақтау. 7. Өзінің сипаты бойынша ерекше күзетуді, жолда өзін-өзі күтуді немесе тасымалдаудың басқа да шарттарын сақтауды талап ететін жүктерді тасымалдау жөніндегі нормативтік құқықтық құжаттаманы сақтау.
		Білімдер:
		1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Басқа елдердегі жол қозғалысы және көлік құралын басқару ережелерінің ерекшеліктері (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде). 3. Өзінің сипаты бойынша ерекше қорғауды, жолда өзін-өзі күтуді немесе тасымалдаудың басқа да шарттарын сақтауды талап ететін жүктерді тасымалдау жөніндегі нормативтік құқықтық құжаттама. 4. Әкімшілік, қылмыстық және азаматтық заңнаманың негізгі ережелері. 5. АТС пайдалану кезінде экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі заңнаманың негізгі ережелері. 6. Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының негізгі ережелері. 7. Еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі ережелері мен нормалары. 8. Жүргізушінің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру қағидалары (халықаралық тасымалдарды орындаған жағдайда ЕСТР).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 2: Өртүрлі қозғалыс жағдайларында жүк көлігін қауіпсіз басқару техникасын меңгеру	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="798 78 1501 1021"> Машықтар: 1. Қозғалтқышты өртүрлі ауа температурасында іске қосыңыз. 2. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында шектеулі көріну кезінде АТС басқару. 3. Қозғалысты бастау, берілістерді ауыстыру, жылдамдықты тұрақтандыру, берілістерді ауыстыру арқылы қозғалтқышты тежеу, қайта құру, бұрылу және бұрылу, келе жатқан көлікпен жүру, басқа көлік құралдарын басып озу, жолдан шығу дағдыларын меңгеру. 4. Жол жабыны өзгерген немесе оның жағдайы өзгерген кезде АТС басқару. 5. Қауіпсіз қашықтықты және қозғалыс аралығын алдыңғы көлік құралымен таңдаңыз. 6. Жүк көлігінің және оның айналасындағы көлік құралдарының статикалық және динамикалық өлшемдерін бағалау. 7. Құлыпқа қарсы жүйені, тұрақ дабылын және жүргізушіге көмек көрсетудің басқа жүйелерін қолданыңыз. 8. Бақылау-өлшеу аспаптарының, борттық аппаратураның, навигация және байланыс құралдарының көрсеткіштерін пайдалану. 9. Штаттан тыс жағдайларда үзіліссіз және сатылы тежеу, сырғанауды тұрақтандыру дағдыларын меңгеру. 10. Ұйымдастырылған көлік бағанының құрамында қозғалысты жүзеге асыру. 11. Қатты немесе икемді ілмекте сүйреңіз және сүйреңіз. </td><td data-bbox="798 1021 1501 1693"> Білімдер: 1. Құрылғы туралы негізгі мәліметтер және жүк көлігін пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 2. Автомобиль көлігімен тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету туралы ережелер. 3. Көлікті қауіпсіз басқарудың негізгі теориялары. 4. Әр түрлі экологиялық жағдайларда жүк көлігін басқарудың барлық кезеңдеріндегі техникалық әдістер. 5. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында жеткіліксіз және шектеулі көріну кезінде жүк көлігін басқарудың әдістемелік ұсынымдары. 6. Автомобиль шиналарын пайдалану ережелері. 7. Бақылау-өлшеу аспаптарын, борттық аппаратураны, навигациялық жүйені және байланыс құралдарын пайдалану қағидалары. 8. Күрделі жөндеуден кейін де жаңа автомобильдерді іске қосу ережелері. 9. Қозғалтқышты өртүрлі температурада іске қосу кезіндегі іс-қимыл тәртібі. 10. Сүйреу ережелері. </td></tr> <tr> <td data-bbox="443 1693 1501 1731"> Дағдыны тану мүмкіндігі: </td><td data-bbox="798 1693 1501 1731"> - </td></tr> </table>	Машықтар: 1. Қозғалтқышты өртүрлі ауа температурасында іске қосыңыз. 2. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында шектеулі көріну кезінде АТС басқару. 3. Қозғалысты бастау, берілістерді ауыстыру, жылдамдықты тұрақтандыру, берілістерді ауыстыру арқылы қозғалтқышты тежеу, қайта құру, бұрылу және бұрылу, келе жатқан көлікпен жүру, басқа көлік құралдарын басып озу, жолдан шығу дағдыларын меңгеру. 4. Жол жабыны өзгерген немесе оның жағдайы өзгерген кезде АТС басқару. 5. Қауіпсіз қашықтықты және қозғалыс аралығын алдыңғы көлік құралымен таңдаңыз. 6. Жүк көлігінің және оның айналасындағы көлік құралдарының статикалық және динамикалық өлшемдерін бағалау. 7. Құлыпқа қарсы жүйені, тұрақ дабылын және жүргізушіге көмек көрсетудің басқа жүйелерін қолданыңыз. 8. Бақылау-өлшеу аспаптарының, борттық аппаратураның, навигация және байланыс құралдарының көрсеткіштерін пайдалану. 9. Штаттан тыс жағдайларда үзіліссіз және сатылы тежеу, сырғанауды тұрақтандыру дағдыларын меңгеру. 10. Ұйымдастырылған көлік бағанының құрамында қозғалысты жүзеге асыру. 11. Қатты немесе икемді ілмекте сүйреңіз және сүйреңіз.	Білімдер: 1. Құрылғы туралы негізгі мәліметтер және жүк көлігін пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 2. Автомобиль көлігімен тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету туралы ережелер. 3. Көлікті қауіпсіз басқарудың негізгі теориялары. 4. Әр түрлі экологиялық жағдайларда жүк көлігін басқарудың барлық кезеңдеріндегі техникалық әдістер. 5. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында жеткіліксіз және шектеулі көріну кезінде жүк көлігін басқарудың әдістемелік ұсынымдары. 6. Автомобиль шиналарын пайдалану ережелері. 7. Бақылау-өлшеу аспаптарын, борттық аппаратураны, навигациялық жүйені және байланыс құралдарын пайдалану қағидалары. 8. Күрделі жөндеуден кейін де жаңа автомобильдерді іске қосу ережелері. 9. Қозғалтқышты өртүрлі температурада іске қосу кезіндегі іс-қимыл тәртібі. 10. Сүйреу ережелері.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Машықтар: 1. Қозғалтқышты өртүрлі ауа температурасында іске қосыңыз. 2. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында шектеулі көріну кезінде АТС басқару. 3. Қозғалысты бастау, берілістерді ауыстыру, жылдамдықты тұрақтандыру, берілістерді ауыстыру арқылы қозғалтқышты тежеу, қайта құру, бұрылу және бұрылу, келе жатқан көлікпен жүру, басқа көлік құралдарын басып озу, жолдан шығу дағдыларын меңгеру. 4. Жол жабыны өзгерген немесе оның жағдайы өзгерген кезде АТС басқару. 5. Қауіпсіз қашықтықты және қозғалыс аралығын алдыңғы көлік құралымен таңдаңыз. 6. Жүк көлігінің және оның айналасындағы көлік құралдарының статикалық және динамикалық өлшемдерін бағалау. 7. Құлыпқа қарсы жүйені, тұрақ дабылын және жүргізушіге көмек көрсетудің басқа жүйелерін қолданыңыз. 8. Бақылау-өлшеу аспаптарының, борттық аппаратураның, навигация және байланыс құралдарының көрсеткіштерін пайдалану. 9. Штаттан тыс жағдайларда үзіліссіз және сатылы тежеу, сырғанауды тұрақтандыру дағдыларын меңгеру. 10. Ұйымдастырылған көлік бағанының құрамында қозғалысты жүзеге асыру. 11. Қатты немесе икемді ілмекте сүйреңіз және сүйреңіз.	Білімдер: 1. Құрылғы туралы негізгі мәліметтер және жүк көлігін пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 2. Автомобиль көлігімен тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету туралы ережелер. 3. Көлікті қауіпсіз басқарудың негізгі теориялары. 4. Әр түрлі экологиялық жағдайларда жүк көлігін басқарудың барлық кезеңдеріндегі техникалық әдістер. 5. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында жеткіліксіз және шектеулі көріну кезінде жүк көлігін басқарудың әдістемелік ұсынымдары. 6. Автомобиль шиналарын пайдалану ережелері. 7. Бақылау-өлшеу аспаптарын, борттық аппаратураны, навигациялық жүйені және байланыс құралдарын пайдалану қағидалары. 8. Күрделі жөндеуден кейін де жаңа автомобильдерді іске қосу ережелері. 9. Қозғалтқышты өртүрлі температурада іске қосу кезіндегі іс-қимыл тәртібі. 10. Сүйреу ережелері.				
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-				
Еңбек функциясы 4: Жүктерді тасымалдау кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету					

Дағды 1: Жүктерді тасымалдау процесінде қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдау ережелерін сақтау. 2. Терминалдарға, жүк аулаларына және басқа да жүк тиеу орындарына кіру және қауіпсіздік талаптарын сақтай отырып, олардан шығу. 3. Тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін АТС конструкциясында көзделген қосымша жабдықты қолдану. 4. АТС корпусындағы жүктерді бекіту құралдарын тексеру (белдіктер, шынжырлар, кабельдер, ағаш блоктар, аялдамалар, сырғанауға қарсы төсеніштер және т.б.). 5. Қолданыстағы заңнамаға және нұсқаулыққа сәйкес жүктерді қауіпсіз тасымалдауды қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдау. 6. Өзінің сипаты бойынша ерекше күзетуді, жолда өзін-өзі күтуді немесе тасымалдаудың басқа да шарттарын сақтауды талап ететін жүктерді тасымалдау жөніндегі нормативтік құқықтық құжаттаманы сақтау. 7. Бөгде жүкті тасымалдауға жол бермеу. 8. Жүкті тасымалдау кезінде шу туындамайтынын, АТС шаң шығармайтынын, жол мен қоршаған ортаны ластанбайтынын тексеру. 9. Автомобиль көлігінде санитарлық-гигиеналық нормалардың талаптарын сақтау. 10. Тасымалдау процесінде жылдамдық режимін сақтау. 11. Жүргізушілердің еңбек және демалыс режимін сақтау. 12. Навигация және байланыс құралдарының, сондай-ақ борттық аппаратураның жай-күйін тексеру. Білімдер: 1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Жүргізушінің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру ережелері. 3. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 4. Басқа елдердегі жол қозғалысы және көлік құралын басқару ережелерінің ерекшеліктері (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде). 5. Автомобиль көлігіндегі санитарлық-гигиеналық нормалар мен нормативтер. 6. Өзінің сипаты бойынша ерекше қорғауды, жолда өзін-өзі күтуді немесе тасымалдаудың басқа да шарттарын сақтауды талап ететін жүктерді тасымалдау жөніндегі нормативтік құқықтық құжаттама. 7. АТС басқару қауіпсіздігі негіздері. 8. Тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін АТС конструкциясында көзделген қосымша жабдықты пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 9. Навигация, байланыс құралдарын және борттық аппаратураны пайдалану қағидалары. 10. Тасымалдау процесінде қарақшылық шабуылдар, жүктерді ұрлау кезіндегі жүргізушінің іс-әрекеті бойынша ұсыныстар. Дағдыны тану мүмкіндігі:
	-

Дағды 2: Тұрақта, мәжбүрлі тоқтату кезінде және тасымалдауды орындаудың қиын жағдайларында қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жүк көлігінің тұруы және жүргізушінің демалуы үшін орынды таңдау кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау. 2. Орнатылған автотұрақтарда жүк көлігін тұндыруды жүзеге асыру. 3. Жолда жанармай құю қажет болған кезде қауіпсіздікті қамтамасыз ету шараларын сақтау. 4. Таулы жерлерде жүктерді, су айдындары арқылы паромдарды және тасымалдаудың басқа да қиын жағдайларында тасымалдау кезінде АТС пайдалану қағидаларын сақтау. 5. Ауа-райының күрт өзгеруі жағдайында өз бетінше шешім қабылдаңыз және кәсіпорынның тиісті қызметтерін еңсерілмейтін күш жағдайларының басталуы және қабылданған шешім туралы хабардар етіңіз. 6. Тұрақта АТС және тасымалданатын жүктердің сақталуын қамтамасыз ету жөнінде шаралар қолдану. 7. АТС корпусындағы жүктерді бекіту құралдары күрделі жағдайларда одан әрі тасымалдау процесінде жүктің қауіпсіздігі мен сақталуын қамтамасыз ететініне көз жеткізіңіз. 8. Құлыптағы жүк бөлімдерінің жабылуын қамтамасыз етіңіз. 9. Автотұрақтарда қарақшылық шабуылдар, жүктерді ұрлау кезінде ұсынымдарға сәйкес әрекет ету. Білімдер: 1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Басқа елдердегі жол қозғалысы және көлік құралын басқару ережелерінің ерекшеліктері (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде). 3. Тасымалдау маршрутында белгіленген тұрақ орындарын орналастыру. 4. Паромдарда өзендер мен су айдындары арқылы жүктерді, жүк автомобильдерін тасымалдау ережесі. 5. Табиғи құбылыстардан немесе жол-климаттық жағдайлардың өзгеруінен туындаған шұғыл жағдайларда жүк автомобильдерінің қозғалысын уақытша тоқтату жөніндегі Қолданыстағы нұсқаулық. 6. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында жеткіліксіз көріну кезінде АТС басқару жөніндегі Нұсқаулық. 7. Таулы жерлерде жүктерді тасымалдау ережелері. 8. Тасымалдау процесінде қарақшылық шабуылдар, жүктерді ұрлау кезіндегі жүргізушінің іс-әрекеті бойынша ұсыныстар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 3: ЖКО кезінде және АТС пайдалану мүмкін болмаған кезде және басқа да штаттан тыс жағдайларда қауіпсіздікті сақтау және қамтамасыз ету	
	Машықтар: 1. Жол қозғалысы ережелерін сақтау. 2. Авариялық дабылды қосу және ЖКО кезінде авариялық тоқтату белгісін қою және АТС пайдалану мүмкін .стігі. 3. Эвакуация бойынша шұғыл шақыруды қамтамасыз ету. 4. ЖКО кезінде зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету бойынша шаралар кешенін орындау. 5. АТС-ты эвакуациялауды ұйымдастыру. 6. Кәсіпорын басшылығы мен жүк алушыны, сақтандыру компаниясын жасалған ЖКО, сақтандыру жағдайының басталуы туралы егжей-тегжейлі хабардар ету және алынған нұсқауларға сәйкес әрекет ету. 7. ЖКО туралы Ішкі істер органдарына хабарлау. 8. Басқа мемлекеттің аумағында штаттан тыс жағдай мен ЖКО туындаған кезде (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде) іс-қимыл тәртібін сақтау. 9. Тасымалданатын жүктің сақталуын қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдау. 10. ЖКО куәгерлерінің тегі мен мекен-жайын жазып алыңыз.	
	Білімдер: 1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 3. Жүктерді халықаралық тасымалдау шарты (КДПГ) туралы Конвенция (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде). 4. Навигация, байланыс құралдарын және борттық аппаратураны пайдалану қағидалары. 5. Эвакуация жүйесін пайдалану ережелері. 6. Жол қозғалысы қауіпсіздігі, ЖКО салдарынан келтірілген залалды өтеу бөлігінде әкімшілік, қылмыстық және азаматтық заңнаманың нормалары. 7. ЖКО кезінде зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету жөніндегі іс-қимылдардың әдістемесі мен реттілігі. 8. Қызметкерлері ұлттық заңнамаға сәйкес алғашқы көмек көрсетуге міндетті жедел медициналық көмекті, авариялық-құтқару және басқа да қызметтерді шақыру тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Тәртіптілік Дәлдік Адалдық әдептілік орындаушылық зейін	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Қауіпті жүктерді тасымалдауға арналған жүк көлігінің жүргізушісі
10. Кәсіптің карточкасы «Қауіпті жүктерді тасымалдауға арналған жүк көлігінің жүргізушісі»:		
Топтың коды:	8332-1	
Қызмет атауының коды:	8332-1-003	
Кәсіптің атауы:	Қауіпті жүктерді тасымалдауға арналған жүк көлігінің жүргізушісі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	

подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	52-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (52-шығарылым) бекіту туралы" 2022 жылғы 15 маусымдағы № 201 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 16 маусымда № 28475 болып тіркелді. Автокөлік жүргізушісі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қауіпті жүкті межелі жерге бүтіндей және сақтықпен, залалсыз және шығынсыз, адам денсаулығына зиян келтірмей, сондай-ақ қоршаған ортаға зиян келтірмей уақтылы жеткізу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қауіпті жүктерді тасымалдауды жүзеге асыру үшін құжаттамаға байланысты қажетті әрекеттерді орындау 2. Қауіпті жүктерді тасымалдауды жүзеге асыру кезінде АТС пайдалануға байланысты қажетті іс-қимылдарды орындау 3. АТС қауіпсіз басқару 4. Қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қауіпті жүктерді тасымалдауды жүзеге асыру үшін құжаттамаға байланысты қажетті әрекеттерді орындау			

Дағды 1: Қауіпті жүктерді тасымалдауды жүзеге асыру үшін қажетті ілеспе құжаттар пакетін дайындау	Машықтар: 1. Тиісті санаттағы көлік құралын басқару құқығына куәліктер дайындау 2. Осы санаттағы жүргізуші ретінде кемінде үш жыл үздіксіз жұмыс өтілін растайтын құжат дайындаңыз. 3. Белгіленген тәртіппен жалпы медициналық куәландырудан және рейс алдындағы медициналық тексеруден өту. 4. Қазақстан Республикасының аумағы бойынша қауіпті жүкті тасымалдауға жүргізушіні жіберу туралы куәлік алу. 5. АТС тіркеу құжаттарын дайындау. 6. "Қауіпті жүк" белгісі бар автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау қағидаларына сәйкес тасымалдау бағыты көрсетілген жол парағын дайындау. 7. Жүргізушіге Нұсқаулық дайындаңыз. 8. Қазақстан Республикасының аумағында автокөлік құралдарымен тасымалдауға рұқсат етілетін қауіпті жүктердің тізбесіне сәйкес 1, 6 немесе 7-сыныпты қауіпті жүктерді тасымалдау маршрутының бланкісін дайындау. 9. 1, 6 немесе 7-сыныпты қауіпті жүкті автокөлікпен тасымалдауды жүзеге асыруға арнайы рұқсат алу. 10. Тауар-көлік жүкқұжатын дайындау. 11. Жүк жөнелтуші әзірлеген төтенше жағдайдағы іс-қимыл жоспарын дайындау. 12. Тасымалдаушының, жүк жөнелтушінің, жүк алушының, жол жүрісі қауіпсіздігін бақылау, маршрутта орналасқан төтенше жағдайлардың алдын алу және жою жөніндегі уәкілетті органдардың мекенжайлары мен телефондары - анықтамалық ақпарат дайындалсын. 13. Жол, іссапар тауарларына ілеспе құжаттаманы ресімдеу. 14. Есеп беретін қаржы қаражатын алуды ресімдеу. Білімдер: 1. Қауіпті жүктерді тасымалдауды жүзеге асыратын жүргізушілерге қойылатын талаптар. 2. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау ережелері. 3. Қауіпті жүктерді жолмен тасымалдау туралы Еуропалық келісімнің (ДОПОГ) негізгі ережелері. 4. Медициналық куәландырудан өту тәртібі. 5. Жол парағын және тауарға ілеспе құжаттарды алу және ресімдеу тәртібі. 6. Есеп беретін қаржы қаражатын ресімдеу және алу тәртібі. 7. Қауіпті жүктерді тасымалдауға арнайы рұқсатты толтыру тәртібі.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Қауіпті жүктерді тасымалдауды жүзеге асыру процесінде қажетті құжаттаманы ұсыну	Машықтар: 1. Жол жүрісі қауіпсіздігін мемлекеттік бақылау құқығы берілген лауазымды тұлғалардың құжаттарды және АТС-ты тоқтату және тексеру тәртібін регламенттейтін нормативтік құқықтық актілердің талаптарын сақтау. 2. Уәкілетті органдардың өкілдерімен өзара іс-қимыл жасау кезінде іскерлік әдепті сақтау.

		Білімдер:
		1. Қауіпті жүктерді тасымалдайтын автокөлік құралдарының Қазақстан Республикасының аумағы бойынша жүру ережесі. 2. Қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, уәкілетті органдардың лауазымды адамдарының талап етуі бойынша қауіпті жүктерді тасымалдайтын автокөлік құралын тоқтату қағидалары. 3. Іскерлік этика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Қауіпті жүктерді тасымалдауды жүзеге асыру кезінде АТС пайдалануға байланысты қажетті іс-қимылдарды орындау	Дағды 1: Автокөлік құралының сапар басталар алдында және аяқталғаннан кейін пайдалануға дайындығын тексеру (тиісті санаттағы көлік құралының жүргізушісінің іскерлігі мен біліміне қосымша)	Машықтар:
		1. Автокөлік құралының жағдайын сыртқы бақылау және автомобильдің негізгі жүйелерінің жұмысын тексеру. 2. Автокөлік құралында жол қозғалысы және ДОПОГ ережелеріне сәйкес "қауіпті жүк" тану белгілерінің бар-жоғын тексеру. 3. Мүмкіндігінше АТС-ты жалпы пайдаланымдағы автожанармай құю станцияларында жанармай құюсыз бүкіл жүру жолына жанармай құю. 4. Қазақстан Республикасының қолданыстағы стандарттарына сәйкес Жарамды құрал-саймандармен және жабдықтармен жасақталуын тексеру. 5. Жүргізуші мен ілеспе персоналды бейтараптандыру және жеке қорғау құралдарымен жасақталғандығын тексеру. 6. Қауіпті жүктің бақылаусыз төгілуі, шығарылуы жағдайларына халықты хабардар етудің жергілікті жүйесі жабдықтарының болуын және жұмыс істеу қабілетін тексеру. 7. Қауіпті жүктерді тиеу және түсіру кезінде сақтық шараларының сақталуын тексеру. 8. Бір көлік құралына немесе бір контейнерге әртүрлі класты қауіпті жүктерді, сондай-ақ қауіпті санатқа жатпайтын жүктерді бірлесіп тиеуге жол бермеу.
		Білімдер:
		1. АТС техникалық жай-күйін тексеру кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидалары. 2. Қауіпті жүктерді тасымалдауды реттейтін жалпы талаптар. 3. Қауіпті жүктердің негізгі түрлері, олардың таңбалануы, қауіп белгілері, ақпараттық таблолар және ескерту тақтайшалары. 4. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдауды ұйымдастыру қағидалары. 5. Құралдар мен техникалық жабдықтар жиынтығының мақсаты мен пайдалану тәсілдері. 6. Көлік құралының шанағында қауіпті жүктердің қаптамаларын өңдеу және төсеу қағидалары. 7. Қауіпті жүктерді тасымалдау кезіндегі жүргізушінің міндеттері мен жауапкершілігі, сондай-ақ тасымалдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жүргізушінің азаматтық жауапкершілігі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 2: АТС пайдалану және қауіпті жүктерді тасымалдауды орындау процесінде қауіпсіздікті сақтау	Машықтар: 1. Пайдалану процесінде АТС-ты үнемі бақылап отыруды орындаңыз. 2. АТС пайдалану кезінде туындаған ақауларды анықтау және оларды жою. 3. Ақаулықты өз бетінше немесе мамандардың қатысуымен жою туралы шешім қабылдаңыз. 4. Жалпы пайдаланымдағы автожанармай құю станциясының аумағынан кемінде 25 метр қашықтықта орналасқан алаңда станцияда металл канистрлерге алынған отынмен жанармай құюды жүргізу. 5. АТС шанағындағы жүктердің жай-күйін, төсеу мен ораудың тұтастығын, олардың бекітілуін тексеру. 6. АТС-ты бақылаусыз қалдырмаңыз. Білімдер: 1. Автокөлік құралын, тіркемесі немесе жартылай тіркемесі бар автопоезды басқару тәсілдері (қозғалыс, тоқтау және тұрақ). 2. АТС пайдалануға тыйым салынатын ақаулар мен жағдайлардың тізбесі. 3. Жүк көлігін, тіркемені немесе жартылай тіркемені қауіпті жүктерді пайдалануға және тасымалдауға жіберу жөніндегі негізгі ережелер. 4. Жүк көлігін, тіркемені немесе жартылай тіркемені пайдалану нормалары мен ережелері. 5. Борттық аппаратураны пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 6. Автомобиль көлігінің жылжымалы құрамын техникалық байқау және жөндеу туралы ереже. 7. АТС техникалық жай-күйіне тексеру жүргізу және жөндеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидалары. 8. Қауіпті жүктерді тасымалдауды реттейтін жалпы талаптар. 9. Қауіпті жүктердің негізгі түрлері, оларды таңбалау, қауіп белгілері, ақпараттық еріткіштер және ескерту тақтайшалары. 10. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдауды ұйымдастыру қағидалары. 11. Құралдар мен техникалық жабдықтар жиынтығының мақсаты мен пайдалану тәсілдері. 12. Көлік құралының шанағында қауіпті жүктердің қаптамаларын өңдеу және төсеу қағидалары. 13. Қауіпті жүктерді тасымалдау кезіндегі жүргізушінің міндеттері мен жауапкершілігі, сондай-ақ тасымалдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жүргізушінің азаматтық жауапкершілігі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: АТС қауіпсіз басқару		

Дағды 1: Жол қозғалысы саласындағы заңнама талаптарын сақтау	Машықтар: 1. Жол қозғалысы ережелерін сақтау. 2. Шет мемлекеттердің автомобиль көлігі және жол қозғалысы, қауіпті жүктерді тасымалдау (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде) саласындағы заңнамалары ережелерінің ерекшеліктерін ескеру қажет. 3. Еңбек және демалыс режимін сақтаңыз. 4. Еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі ережелері мен нормаларын сақтау. 5. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау ережелерін сақтау. 6. Жол жүрісі қауіпсіздігін және көлікті пайдалануды, экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету бөлігінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын орындауға міндетті. 7. Әкімшілік, қылмыстық және азаматтық құқық нормаларын сақтау. 8. Қауіпті жүктерді тасымалдау жөніндегі нормативтік құқықтық және техникалық құжаттаманы сақтау. Білімдер: 1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Жол қозғалысы және көлік құралын басқару қағидаларының, басқа елдерде қауіпті жүктерді тасымалдау қағидаларының ерекшеліктері (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде). 3. Қауіпті жүктерді тасымалдау жөніндегі нормативтік құқықтық және техникалық құжаттама. 4. Әкімшілік, қылмыстық және азаматтық заңнаманың негізгі ережелері. 5. АТС пайдалану кезіндегі экологиялық қауіпсіздік туралы заңнаманың негізгі ережелері. 6. Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының негізгі ережелері. 7. Еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі ережелері мен нормалары. 8. Жүргізушінің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру қағидалары (халықаралық тасымалдарды орындаған жағдайда ЕСТР). Дағдыны тану мүмкіндігі:
	-

Дағды 2: Әр түрлі қозғалыс жағдайында АТС қауіпсіз басқару техникасын меңгеру	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="798 78 1506 1021"> Машықтар: 1. Қозғалтқышты әртүрлі ауа температурасында іске қосыңыз. 2. Қолайсыз жол-метеорологиялық жағдайларда АТС басқару. 3. Қозғалысты қауіпсіз бастау, берілістерді ауыстыра отырып үдеткіш, жылдамдықты тұрақтандыру, берілістерді ауыстыра отырып қозғалтқышты тежеу, қайта құру, бұрылу және бұрылу, қарсы көлікпен жүру, басқа көлік құралдарын басып озу, жолдан шығу дағдыларын меңгеру. 4. Жол жамылғысы өзгерген немесе оның жағдайы өзгерген кезде АТС басқару. 5. Алда келе жатқан көлікпен қауіпсіз қашықтықты таңдаңыз. 6. Сіздің жүк көлігіңіздің және айналаңыздағы көлік құралдарының өлшемдерін бағалаңыз. 7. Жүргізушіге көмек көрсетудің қосымша жүйелерін қолданыңыз (құлыпқа қарсы, тұрақ және т.б.). 8. Бақылау-өлшеу аспаптарының, борттық аппаратураның, навигация және байланыс құралдарының көрсеткіштерін пайдалану. 9. Штаттан тыс жағдайларда, көктайғақ кезінде үзіліссіз тежеу дағдыларын меңгеру. 10. Ер-тоқымды және тіркемелі автопоездарды басқару дағдыларын меңгеру. 11. Ұйымдастырылған көлік бағанының құрамында қозғалу. 12. Қатты немесе икемді ілмекте сүйреңіз және сүйреңіз. </td><td data-bbox="798 1021 1506 1765"> Білімдер: 1. Жүк көлігінің құрылғысы мен пайдалану жөніндегі нұсқаулығы туралы негізгі мәліметтер. 2. Автомобиль көлігімен тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету туралы ережелер. 3. Көлікті қауіпсіз басқарудың негізгі теориялары. 4. Әр түрлі экологиялық жағдайларда жүк көлігін басқарудың барлық кезеңдеріндегі техникалық әдістер. 5. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында жеткіліксіз және шектеулі көріну кезінде жүк көлігін басқарудың әдістемелік ұсынымдары. 6. Автомобиль шиналарын пайдалану ережелері. 7. Бақылау-өлшеу аспаптарын, борттық аппаратураны, навигациялық жүйені және байланыс құралдарын пайдалану қағидалары. 8. Күрделі жөндеуден кейін де жаңа автомобильдерді іске қосу ережелері. 9. Қозғалтқышты тәуліктің суық уақытында іске қосу кезіндегі іс-қимыл тәртібі. 10. Сүйреу ережелері. 11. Автопоездарды басқару әдістері. </td></tr> <tr> <td data-bbox="92 1765 440 2159"> Еңбек функциясы 4: Қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету </td><td data-bbox="440 1765 1506 2159"> Дағдыны тану мүмкіндігі: - </td></tr> </table>	Машықтар: 1. Қозғалтқышты әртүрлі ауа температурасында іске қосыңыз. 2. Қолайсыз жол-метеорологиялық жағдайларда АТС басқару. 3. Қозғалысты қауіпсіз бастау, берілістерді ауыстыра отырып үдеткіш, жылдамдықты тұрақтандыру, берілістерді ауыстыра отырып қозғалтқышты тежеу, қайта құру, бұрылу және бұрылу, қарсы көлікпен жүру, басқа көлік құралдарын басып озу, жолдан шығу дағдыларын меңгеру. 4. Жол жамылғысы өзгерген немесе оның жағдайы өзгерген кезде АТС басқару. 5. Алда келе жатқан көлікпен қауіпсіз қашықтықты таңдаңыз. 6. Сіздің жүк көлігіңіздің және айналаңыздағы көлік құралдарының өлшемдерін бағалаңыз. 7. Жүргізушіге көмек көрсетудің қосымша жүйелерін қолданыңыз (құлыпқа қарсы, тұрақ және т.б.). 8. Бақылау-өлшеу аспаптарының, борттық аппаратураның, навигация және байланыс құралдарының көрсеткіштерін пайдалану. 9. Штаттан тыс жағдайларда, көктайғақ кезінде үзіліссіз тежеу дағдыларын меңгеру. 10. Ер-тоқымды және тіркемелі автопоездарды басқару дағдыларын меңгеру. 11. Ұйымдастырылған көлік бағанының құрамында қозғалу. 12. Қатты немесе икемді ілмекте сүйреңіз және сүйреңіз.	Білімдер: 1. Жүк көлігінің құрылғысы мен пайдалану жөніндегі нұсқаулығы туралы негізгі мәліметтер. 2. Автомобиль көлігімен тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету туралы ережелер. 3. Көлікті қауіпсіз басқарудың негізгі теориялары. 4. Әр түрлі экологиялық жағдайларда жүк көлігін басқарудың барлық кезеңдеріндегі техникалық әдістер. 5. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында жеткіліксіз және шектеулі көріну кезінде жүк көлігін басқарудың әдістемелік ұсынымдары. 6. Автомобиль шиналарын пайдалану ережелері. 7. Бақылау-өлшеу аспаптарын, борттық аппаратураны, навигациялық жүйені және байланыс құралдарын пайдалану қағидалары. 8. Күрделі жөндеуден кейін де жаңа автомобильдерді іске қосу ережелері. 9. Қозғалтқышты тәуліктің суық уақытында іске қосу кезіндегі іс-қимыл тәртібі. 10. Сүйреу ережелері. 11. Автопоездарды басқару әдістері.	Еңбек функциясы 4: Қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі: -
Машықтар: 1. Қозғалтқышты әртүрлі ауа температурасында іске қосыңыз. 2. Қолайсыз жол-метеорологиялық жағдайларда АТС басқару. 3. Қозғалысты қауіпсіз бастау, берілістерді ауыстыра отырып үдеткіш, жылдамдықты тұрақтандыру, берілістерді ауыстыра отырып қозғалтқышты тежеу, қайта құру, бұрылу және бұрылу, қарсы көлікпен жүру, басқа көлік құралдарын басып озу, жолдан шығу дағдыларын меңгеру. 4. Жол жамылғысы өзгерген немесе оның жағдайы өзгерген кезде АТС басқару. 5. Алда келе жатқан көлікпен қауіпсіз қашықтықты таңдаңыз. 6. Сіздің жүк көлігіңіздің және айналаңыздағы көлік құралдарының өлшемдерін бағалаңыз. 7. Жүргізушіге көмек көрсетудің қосымша жүйелерін қолданыңыз (құлыпқа қарсы, тұрақ және т.б.). 8. Бақылау-өлшеу аспаптарының, борттық аппаратураның, навигация және байланыс құралдарының көрсеткіштерін пайдалану. 9. Штаттан тыс жағдайларда, көктайғақ кезінде үзіліссіз тежеу дағдыларын меңгеру. 10. Ер-тоқымды және тіркемелі автопоездарды басқару дағдыларын меңгеру. 11. Ұйымдастырылған көлік бағанының құрамында қозғалу. 12. Қатты немесе икемді ілмекте сүйреңіз және сүйреңіз.	Білімдер: 1. Жүк көлігінің құрылғысы мен пайдалану жөніндегі нұсқаулығы туралы негізгі мәліметтер. 2. Автомобиль көлігімен тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету туралы ережелер. 3. Көлікті қауіпсіз басқарудың негізгі теориялары. 4. Әр түрлі экологиялық жағдайларда жүк көлігін басқарудың барлық кезеңдеріндегі техникалық әдістер. 5. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында жеткіліксіз және шектеулі көріну кезінде жүк көлігін басқарудың әдістемелік ұсынымдары. 6. Автомобиль шиналарын пайдалану ережелері. 7. Бақылау-өлшеу аспаптарын, борттық аппаратураны, навигациялық жүйені және байланыс құралдарын пайдалану қағидалары. 8. Күрделі жөндеуден кейін де жаңа автомобильдерді іске қосу ережелері. 9. Қозғалтқышты тәуліктің суық уақытында іске қосу кезіндегі іс-қимыл тәртібі. 10. Сүйреу ережелері. 11. Автопоездарды басқару әдістері.				
Еңбек функциясы 4: Қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі: -				

Дағды 1: Қауіпті жүктерді тасымалдау процесінде қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау ережелерін сақтау. 2. Терминалдарға, жүк аулаларына және басқа да жүк тиеу орындарына кіру және олардан шығу кезінде қауіпсіздік талаптарын сақтау. 3. Тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін АТС конструкциясында көзделген қосымша жабдықты пайдалану. 4. АТС корпусындағы жүктерді бекіту құралдарын (белдіктер, шынжырлар, кабельдер, ағаш блоктар, аялдамалар, сырғанауға қарсы құралдар және т.б.) тексеру. 5. Қолданыстағы заңнамада және нұсқаулықта көзделген қауіпті жүктерді қауіпсіз тасымалдауды қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдау. 6. Қауіпті жүктерді тасымалдау жөніндегі нормативтік құқықтық және техникалық құжаттаманы сақтау. 7. Бөгде адамдар мен жүкті тасымалдауға жол бермеу. 8. Жүкті тасымалдау кезінде шу, шаң мен жолдың және қоршаған ортаның ластануына жол бермеңіз. 9. Автомобиль көлігіне қойылатын санитарлық-гигиеналық нормалардың талаптарын сақтау. 10. Жылдамдық режимін сақтаңыз. 11. Жүргізушілердің еңбек және демалыс режимін сақтау. 12. Арнайы күзетілетін тұрақтарда АТС тұндыруды ұйымдастыру. 13. Навигация және байланыс құралдарының, борттық аппаратураның жай-күйін тексеру. Білімдер: 1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Жүргізушілердің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру ережелері. 3. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау ережелері. 4. Жол қозғалысы және көлік құралын басқару, басқа елдерде қауіпті жүктерді тасымалдау қағидаларының ерекшеліктері (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде). 5. Автомобиль көлігіндегі санитарлық-гигиеналық нормалар мен нормативтер. 6. Қауіпті жүктерді тасымалдау жөніндегі нормативтік құқықтық және техникалық құжаттама. 7. АТС қауіпсіз басқару негіздері. 8. Тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін АТС конструкциясында көзделген қосымша жабдықты пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 9. Навигация, байланыс құралдарын және борттық аппаратураны пайдалану қағидалары. 10. Тасымалдау процесінде қарақшылық шабуылдар, жүктерді ұрлау кезіндегі жүргізушінің іс-әрекеті бойынша ұсыныстар. Дағдыны тану мүмкіндігі:
	-

Дағды 2: Тұрақта, мәжбүрлі тоқтату кезінде және тасымалдауды орындаудың қиын жағдайларында қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету	Машықтар: 1. АТС тұру және жүргізушінің демалуы үшін орынды таңдау кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау. 2. Белгіленген күзетілетін тұрақтарда АТС тұндыруды жүзеге асыру. 3. Жанармай құю қажет болған кезде қауіпсіздікті қамтамасыз ету шараларын сақтау. 4. Таулы жерлерде жүктерді, су айдындары арқылы паромдарды және тасымалдаудың басқа да қиын жағдайларында тасымалдау кезінде АТС пайдалану қағидаларын сақтау. 5. Ауа-райының күрт өзгеруі жағдайында өз бетінше шешім қабылдаңыз және кәсіпорынның тиісті қызметтерін еңсерілмейтін күш жағдайларының басталуы және қабылданған шешім туралы хабардар етіңіз. 6. Тұрақта АТС және тасымалданатын жүктердің сақталуын қамтамасыз ету жөнінде шаралар қолдану. 7. АТС шанағындағы жүкті бекіту құралдары күрделі жағдайларда одан әрі тасымалдау кезінде жүктің қауіпсіздігін, сақталуын қамтамасыз ететініне көз жеткізіңіз. 8. Құлыптағы жүк бөлімдерінің жабылуын қамтамасыз етіңіз. 9. Автотұрақтарда қарақшылық шабуылдар, жүктерді ұрлау кезінде ұсынымдарға, нұсқаулықтарға сәйкес әрекет ету. Білімдер: 1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Жол қозғалысы және көлік құралын басқару, басқа елдерде қауіпті жүктерді тасымалдау қағидаларының ерекшеліктері (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде). 3. Тасымалдау маршрутында белгіленген тұрақ орындарын орналастыру. 4. Паромдарда өзендер мен су айдындары арқылы жүктерді, жүк автомобильдерін тасымалдау ережесі. 5. Табиғи құбылыстардан немесе жол-климаттық жағдайлардың өзгеруінен туындаған шұғыл жағдайларда жүк автомобильдерінің қозғалысын уақытша тоқтату жөніндегі Қолданыстағы нұсқаулық. 6. Қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында жеткіліксіз көріну кезінде АТС басқару нұсқаулығы. 7. Таулы жерлерде жүктерді тасымалдау ережелері. 8. Тасымалдау процесінде қарақшылық шабуылдар, жүктерді ұрлау кезіндегі жүргізушінің іс-әрекеті бойынша ұсыныстар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 3: ЖКО кезінде және АТС пайдалану мүмкін болмаған кезде, басқа да штаттан тыс жағдайларда қауіпсіздікті сақтау және қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жол қозғалысы ережелерін сақтау. 2. Жүргізушіге арналған нұсқаулықтың нормаларын орындаңыз. 3. Қауіпті жүктің бақылаусыз төгілуі, шығарылуы жағдайларында халықты хабардар етудің жергілікті жүйесін пайдалану. 4. ЖКО және АТС пайдалану мүмкін болмаған кезде авариялық дабылды қосу және авариялық тоқтату белгісін қою. 5. ЖКО кезінде бөгде адамдарды оқиға орнына жібермеу керек. 6. Болған ЖКО туралы азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органға, ішкі істер органдарына хабарлау, сондай-ақ кәсіпорын басшылығы мен жүк алушыны, сақтандыру компаниясын ЖКО, сақтандыру жағдайының басталуы туралы егжей-тегжейлі хабардар ету. 7. Жүргізушіге арналған нұсқаулықта көрсетілгенге және авариялық жағдайдағы іс-қимыл жоспарына сәйкес авариялық жағдайды жою жөнінде шаралар қабылдау. 8. ЖКО орнына келген уәкілетті органдардың өкілдерін қауіптілік және қабылданған шаралар туралы хабардар ету. 9. "Дабыл түймесін" пайдаланыңыз ЭВАК. 10. ЖКО зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету және қажет болған жағдайда жедел медициналық көмек көрсету. 11. Басқа мемлекеттің аумағында штаттан тыс жағдай мен ЖКО туындаған кезде (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде) іс-қимыл тәртібін сақтау. 12. ЖКО куәгерлерінің тегі мен мекен-жайын жазып алыңыз. Білімдер: 1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау ережелері. 3. Жүктерді халықаралық тасымалдау шарты (КДПГ) туралы Конвенция (халықаралық қатынаста тасымалдау кезінде). 4. Қауіпті жүктерді жолмен тасымалдау туралы Еуропалық келісімнің (ДОПОГ) негізгі ережелері. 5. Навигация, байланыс құралдарын және борттық аппаратураны пайдалану қағидалары. 6. Эвакуация жүйесін пайдалану ережелері. 7. Жол қозғалысы қауіпсіздігі, ЖКО салдарынан келтірілген залалды өтеу бөлігінде әкімшілік, қылмыстық және азаматтық заңнаманың нормалары. 8. ЖКО кезінде зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету жөніндегі іс-қимылдардың әдістемесі мен реттілігі. 9. Қызметкерлері ұлттық заңнамаға сәйкес алғашқы көмек көрсетуге міндетті жедел медициналық көмекті, авариялық-құтқару және басқа да қызметтерді шақыру тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Тәртіптілік Дәлдік Адалдық Әдептілік Орындаушылық Зейін	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Қауіпті жүктерді тасымалдау қауіпсіздігі мәселелері жөніндегі Консультант	
	2	Жүк көлігінің жүргізушісі	
11. Кәсіптің карточкасы «Автоколонна бастығы»:			
Топтың коды:	1325-2		
Қызмет атауының коды:	1325-2-016		
Кәсіптің атауы:	Автоколонна бастығы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығымен бекітілген ҚК Автоколонна бастығы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Темір жол жылжымалы құрамының өндірісі (түрлері бойынша)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Көлік құралдарын техникалық пайдалану нормаларының сақталуын бақылауды қоса алғанда, жүргізушілердің қызметін бақылау және үйлестіру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Организация работы бригад водителей 2. Автомобильдердің техникалық жағдайын бақылау және оларды желіге шығару	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Организация работы бригад водителей	Дағды 1: Бригадаларды ұйымдастыру	Машықтар:	
		1. Жоспарланған тасымалдау көлемін, тасымалдаудың нақты шарттарын бағалау. 2. Оған бекітілген жүргізушілер арасынан бригадалар ұйымдастыру. 3. Бригадалар мен жүргізушілердің жұмыс режимін оған белгілі мәліметтер негізінде анықтаңыз. 4. Жүк карталары мен маршруттық желілерді жасауға қатысу. 5. Жол-көлік оқиғаларының алдын алу, техникалық білім деңгейін арттыру, қызметкерлердің өндірістік және еңбек тәртібін нығайту бойынша жұмыс жүргізу.	

	Білімдер: 1. Автоколонналардың жеке құрамы, жүргізушілердің Практикалық дайындық деңгейі. 2. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 3. Автокөлік кәсіпорындарының өндірістік-шаруашылық қызметі және еңбек қатынастары мәселелеріне қатысты кәсіпорынның өкімдері, бұйрықтары және басқа да нормативтік жергілікті құжаттары. 4. Кәсіпорынның жылжымалы құрамының құрылымдық ерекшеліктері, Мақсаты және техникалық-пайдалану деректері. 5. Жүктерді тасымалдау технологиясы, жұмыс өндірісі. 6. Жүктерді тасымалдауға жасалған шарттардың талаптары, тасымалдау жоспары. 7. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария ережелері мен нормалары. 8. Кәсіпорындағы еңбек тәртібі ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Бригадаларға тапсырмалар белгілеу	Машықтар: 1. Бригада жүргізушілеріне тапсырмалар белгілеу. 2. Жүргізушілерге жүктерді тасымалдау шарттарының ерекшеліктері, қозғалыс бағыты туралы нұсқама беру. Білімдер: 1. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 2. Автокөлік кәсіпорындарының өндірістік-шаруашылық қызметі және еңбек қатынастары мәселелеріне қатысты кәсіпорынның өкімдері, бұйрықтары және басқа да нормативтік жергілікті құжаттары. 3. Тасымалдау кестесі. 4. Кәсіпорынның жылжымалы құрамының құрылымдық ерекшеліктері, Мақсаты және техникалық-пайдалану деректері. 5. Жүктерді тасымалдау, жұмыс өндіру технологиялары. 6. Еңбекті қорғау нормалары мен ережелері. 7. Кәсіпорындағы еңбек тәртібі ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Жолдағы жүргізушілердің жұмысын бақылау	Машықтар: 1. Желідегі жүргізушілердің жұмысын бақылауды қамтамасыз ету. 2. Жүргізушілердің еңбек және демалыс режимін сақтауын бақылауды жүзеге асыру. 3. Қажет болған жағдайда техникалық көмек көрсетуді қамтамасыз ету. 4. Жүргізушілерге өндірістік нұсқаулық жүргізу. 5. Жүргізушілердің өндірістік және еңбек тәртібін, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерін, өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтауын бақылау. 6. Жол құжаттамасының, борттық журналдардың жүргізілуіне бақылауды жүзеге асыру. 7. Бригаданың жұмысы бойынша есептілік жүргізу.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы туралы Заңы. 2. Қазақстан Республикасының автомобиль көлігі туралы Заңы. 3. Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережелері. 4. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 5. Жүргізушілердің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру, сондай-ақ тахографтарды қолдану ережелері. 6. Кәсіпорынның жылжымалы құрамының құрылымдық ерекшеліктері, Мақсаты және техникалық-пайдалану деректері. 7. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария ережелері мен нормалары. 8. Жол парақтарын, борттық журналдарды ресімдеу, беру, қабылдау және өңдеу тәртібі. 9. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек заңнамасының нормалары, оның ішінде еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрттен қорғау жөніндегі ережелер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Еңбек функциясы 2: Автомобильдердің техникалық жағдайын бақылау және оларды желіге шығару	Дағды 1: Кәсіпорынның автокөлік құралдарының техникалық жағдайын бақылауды жүзеге асыру Машықтар: 1. Кәсіпорынның автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережелерінің, нормаларының сақталуын бақылау. 2. Кәсіпорынның автокөлік құралдарын желіге шығаруды Көлік құралдарын желіге шығарудың (желіден қабылдаудың) белгіленген тәртібімен бекітілген тасымалдау кестесіне қатаң сәйкестікте ұйымдастыру. 3. Автомобильдерді техникалық қызмет көрсетуге және жөндеуге уақтылы жіберуді қамтамасыз ету. 4. Авариялардың, бұзылулардың, зақымданулардың, тоқтап қалудың, техникалық пайдалану, жол қозғалысы ережелерін бұзудың себептерін тексеруге қатысу. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы туралы Заңы. 2. Қазақстан Республикасының автомобиль көлігі туралы Заңы. 3. Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережелері. 4. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 5. Кәсіпорынның жылжымалы құрамының құрылымдық ерекшеліктері, Мақсаты және техникалық-пайдалану деректері. 6. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария ережелері мен нормалары. 7. Автокөлік құралдарын желіге шығару және желіден қабылдау тәртібі. 8. Жол парағында не автокөлік құралының борттық журналында рейс алдындағы (ауысым алдындағы) техникалық байқаудан өткені туралы белгі қою тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Пайдалануға түсетін жылжымалы құрам мен жабдықтарды қабылдауды ұйымдастыру	Машықтар:	
		1. Пайдалануға түсетін автокөлік құралдары мен жабдықтарды қабылдауға қатысу. 2. Техникалық қызмет көрсетуден, жөндеуден кейін автокөлік құралдарын тексеруге қатысу.	
		Білімдер:	
		1. Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы туралы Заңы. 2. Қазақстан Республикасының автомобиль көлігі туралы Заңы. 3. Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережелері. 4. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 5. Кәсіпорынның жылжымалы құрамының құрылымдық ерекшеліктері, Мақсаты және техникалық-пайдалану деректері. 6. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария ережелері мен нормалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Тәртіптілік Дәлдік Адалдық әдептілік орындаушылық зейін		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты Менеджер	
	2	Жүк көлігінің жүргізушісі	
12. Кәсіптің карточкасы «Қауіпті жүктерді тасымалдау қауіпсіздігі мәселелері жөніндегі Консультант»:			
Топтың коды:	8332-1		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Қауіпті жүктерді тасымалдау қауіпсіздігі мәселелері жөніндегі Консультант		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығымен бекітілген ҚК Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі Инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде адамдарға, мүлікке және қоршаған ортаға қауіптіліктің алдын алу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қауіпті жүктерді тасымалдауға және аталған тасымалдармен байланысты операцияларға қатысатын басшылар мен қызметкерлерге кеңес беру 2. Қауіпті жүктерді өңдеу, тиеу және түсіру, тасымалдау, сақтау жағдайларын бақылау және бақылау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Қауіпті жүктерді тасымалдауға және аталған тасымалдармен байланысты операцияларға қатысатын басшылар мен қызметкерлерге кеңес беру	Дағды 1: Қауіпті жүктерді қауіпсіз тасымалдауды қамтамасыз ету жөніндегі нормативтік – құқықтық актілердің және нормативтік – техникалық құжаттаманың талаптарын орындау бойынша консультация беру	Машықтар: 1. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау және аталған тасымалдармен байланысты операцияларды орындау саласындағы ұлттық заңнамада, халықаралық конвенциялар мен келісімдерде қамтылған талаптарды қолжетімді нысанда баяндау. 2. Қауіпті жүктерді тасымалдауға және аталған тасымалдармен байланысты операцияларға қатысатын қызметкерлерді даярлауды жүргізу, оның ішінде: 1) қауіпті жүктерді тасымалдауға, оларды тиеуге және түсіруге байланысты қауіптілік түрлері туралы хабардар етуге міндетті; 2) көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету әдістерін, тәсілдерін үйрету; 3) қауіпті заттар мен бұйымдарды жіктеу қағидаларын және т. б. үйрету.; 4) қауіпті жүктерді тасымалдауға байланысты проблемалар бойынша, оның ішінде авариялар жағдайында шешімдер қабылдау нұсқаларын пысықтауға; 5) қауіпті жүктерді тасымалдауға арналған көлік құралдарының сәйкестігі мен жарамдылығына тексеру жүргізуге үйрету; 6) қауіпті жүктерді тасымалдау немесе тиеу-түсіру операциялары кезінде пайдаланылатын жабдықтың сәйкестігі мен жарамдылығына тексеру жүргізуге үйретуге; 7) қауіпті жүктерді тасымалдауға арналған ыдыстардың, контейнер-цистерналардың және т.б. сәйкестігі мен жарамдылығына тексеру жүргізуге үйрету. 3. Кәсіпорын қызметкерлерін қауіпті жүктерді тасымалдау ережелеріндегі өзгерістермен таныстыруды және дайындауды ұйымдастыру. 4. Қауіпті жүктерді тасымалдауға, оларды тиеуге және түсіруге байланысты қызметкерлерге ағымдағы нұсқама жүргізу. 5. Өткізілген сабақтардың есебін жүргізу.

	Білімдер: 1. Қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде апаттардың салдары және апаттардың негізгі себептері. 2. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау саласындағы ұлттық заңнаманың, халықаралық конвенциялар мен келісімдердің жалпы ережелері. 3. Қауіпті жүктердің жіктелуі (ерітінділер мен қоспаларды жіктеу рәсімі, заттар тізбесінің құрылымы, қауіпті жүктердің сыныптары және оларды жіктеу қағидаттары, тасымалданатын қауіпті жүктердің сипаты, қауіпті жүктердің физикалық, химиялық және токсикологиялық қасиеттері). 4. Қаптамаға қойылатын жалпы талаптар, цистерналар мен цистерна контейнерлеріне қойылатын талаптар (түрлері, кодтары, таңбалануы, конструкциясы, бастапқы және мерзімді тексерулер мен сынақтар). 5. Таңбалау жазбалары мен қауіп белгілері, ақпараттық таблолар және ескерту тақтайшалары (қаптамаларға таңбалау мен қауіп белгілерін салу, қызғылт сары түсті ақпараттық таблолар мен тақтайшаларды орналастыру және алу). 6. Көлік құралындағы құжаттар (көлік құжаттары, жазбаша нұсқаулықтар, көлік құралына рұқсат беру туралы куәлік, жүргізушіні даярлау туралы куәлік, шегіну туралы кез келген құжаттардың көшірмелері, өзге де құжаттар), оларды ресімдеу тәртібі. 7. Әртүрлі қауіпті жүктерді жөнелту тәсілі және жөнелтуге шектеулер (толық тиеумен тасымалдау, жаппай/үйіндімен тасымалдау, жаппай жүктерге арналған Орташа жүк көтергіш контейнерлерде тасымалдау, контейнерлік тасымалдау, кіріктірілген немесе алынбалы цистерналарда тасымалдау). 8. Түрлі қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде жолаушыларды тасымалдауға қойылатын талаптар. 9. Қауіпті жүктердің әртүрлі кластарын бірлесіп тиеу талаптары және бірлескен тиеуге байланысты сақтық шаралары. 10. Жүктерді бөлу әдістері. 11. Тасымалданатын мөлшерді шектеу және қауіпті жүктердің санына қатысты алып қою. 12. Жүктерді өңдеуге және төсеуге қойылатын талаптар (тиеу және түсіру - толтыру коэффициенттері - төсеу және бөлу). 13. Тиеу алдында және түсіргеннен кейін тазалауға және/немесе газсыздандыруға қойылатын талаптар. 14. Көлік құралының экипажына қойылатын талаптар және кәсіби құзыреттілік. 15. Жазбаша нұсқаулықтардың мазмұны (нұсқаулықтарды қолдану және экипаждың қорғаныс құралдары). 16. Көлік құралын бақылауға қатысты талаптар (тұрақ). 17. Көлік жабдықтарына қойылатын талаптар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 2: Қауіпті жүктерді тасымалдауға байланысты нормативтік нұсқамалар мен ерекше талаптарды әзірлеу	Машықтар: 1. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдауға байланысты жергілікті нормативтік құжаттарды әзірлеу. 2. Қосалқы мердігерлердің немесе үшінші тараптардың қызметтерін таңдау және пайдалану кезінде қауіпті жүктерді тасымалдауға байланысты ерекше талаптарды тұжырымдай, құжаттай білу. 3. Қауіпті жүктерді тасымалдауға және аталған тасымалдармен байланысты операцияларға қатысатын қызметкерлер үшін лауазымдық нұсқаулықтар, нұсқаулықтар жасай білу. 4. Кәсіпорында қауіпті жүктерді тасымалдауға қойылатын талаптарды тексеру рәсімдерін әзірлеу және қолдану. 5. Қауіпті жүктерді тасымалдау бағытын жасау бойынша ұсынымдар әзірлеу. 6. Қауіпті жүктерді тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету жоспарын жасау. 7. Заңды тұлғаның немесе дара кәсіпкердің басқару органдары үшін олардың қауіпті жүктерді тасымалдауға байланысты қызметі мәселелері бойынша жыл сайынғы есеп жасау.
---	---

		Білімдер: 1. Қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде апаттардың салдары және апаттардың негізгі себептері. 2. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау саласындағы ұлттық заңнаманың, халықаралық конвенциялар мен келісімдердің жалпы ережелері. 3. Қауіпті жүктердің жіктелуі (ерітінділер мен қоспаларды жіктеу рәсімі, заттар тізбесінің құрылымы, қауіпті жүктердің сыныптары және оларды жіктеу қағидаттары, тасымалданатын қауіпті жүктердің сипаты, қауіпті жүктердің физикалық, химиялық және токсикологиялық қасиеттері). 4. Қаптамаға қойылатын жалпы талаптар, цистерналар мен цистерна контейнерлеріне қойылатын талаптар (түрлері, кодтары, таңбалануы, конструкциясы, бастапқы және мерзімді тексерулер мен сынақтар). 5. Таңбалау жазбалары мен қауіп белгілері, ақпараттық таблолар және ескерту тақтайшалары (қаптамаларға таңбалау мен қауіп белгілерін салу, қызғылт сары түсті ақпараттық таблолар мен тақтайшаларды орналастыру және алу). 6. Көлік құралындағы құжаттар (көлік құжаттары, жазбаша нұсқаулықтар, көлік құралына рұқсат беру туралы куәлік, жүргізушіні даярлау туралы куәлік, шегіну туралы кез келген құжаттардың көшірмелері, өзге де құжаттар), оларды ресімдеу тәртібі. 7. Әртүрлі қауіпті жүктерді жөнелту тәсілі және жөнелтуге шектеулер (толық тиеумен тасымалдау, жаппай/үйіндімен тасымалдау, жаппай жүктерге арналған Орташа жүк көтергіш контейнерлерде тасымалдау, контейнерлік тасымалдау, кіріктірілген немесе алынбалы цистерналарда тасымалдау). 8. Түрлі қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде жолаушыларды тасымалдауға қойылатын талаптар. 9. Қауіпті жүктердің әртүрлі кластарын бірлесіп тиеу талаптары және бірлескен тиеуге байланысты сақтық шаралары. 10. Жүктерді бөлу әдістері. 11. Тасымалданатын мөлшерді шектеу және қауіпті жүктердің санына қатысты алып қою. 12. Жүктерді өңдеуге және төсеуге қойылатын талаптар (тиеу және түсіру - толтыру коэффициенттері - төсеу және бөлу). 13. Тиеу алдында және түсіргеннен кейін тазалауға және/немесе газсыздандыруға қойылатын талаптар. 14. Көлік құралының экипажына қойылатын талаптар және кәсіби құзыреттілік. 15. Жазбаша нұсқаулықтардың мазмұны (нұсқаулықтарды қолдану және экипаждың қорғаныс құралдары). 16. Көлік құралын бақылауға қатысты талаптар (тұрақ). 17. Көлік жабдықтарына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Қауіпті жүктерді өңдеу, тиеу және түсіру, тасымалдау, сақтау жағдайларын бақылау және бақылау	Дағды 1: Тасымалданатын қауіпті жүктердің қасиеттерін сәйкестендіру рәсімдерін және қауіпті жүктерді тасымалдау үшін және тиеу-түсіру операциялары үшін пайдаланылатын жабдықтың сәйкестігін бақылау	Машықтар: 1. Нормативтік - құқықтық құжаттардың талаптарына сәйкес тасымалданатын қауіпті жүктерді сәйкестендіру рәсімдерін орындау. 2. Нақты қауіпті заттар мен бұйымдарды тасымалдауға қауіпті жүктерді халықаралық жол тасымалы туралы Еуропалық келісімге (ДОПОГ) сәйкес қауіпті жүктердің қасиеттерімен айқындалатын көлік құралдарының, технологиялық жабдықтардың конструкциясына қойылатын талаптардың жиынтығын талдау. 3. Ыдыстың, көлік құралдары мен жабдықтардың белгіленген талаптарға сәйкестігі мен жарамдылығына тексеру жүргізу.

Білімдер:

1. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау саласындағы ұлттық заңнаманың, халықаралық конвенциялар мен келісімдердің жалпы ережелері.
2. Қауіпті жүктердің жіктелуі (ерітінділер мен қоспаларды жіктеу рәсімі, заттар тізбесінің құрылымы, қауіпті жүктердің сыныптары және оларды жіктеу қағидаттары, тасымалданатын қауіпті жүктердің сипаты, қауіпті жүктердің физикалық, химиялық және токсикологиялық қасиеттері).
3. Қаптамаға қойылатын жалпы талаптар, цистерналар мен цистерна контейнерлеріне қойылатын талаптар (түрлері, кодтары, таңбалануы, конструкциясы, бастапқы және мерзімді тексерулер мен сынақтар).
4. Таңбалау жазбалары мен қауіп белгілері, ақпараттық таблолар және ескерту тақтайшалары (қаптамаларға таңбалау мен қауіп белгілерін салу, қызғылт сары түсті ақпараттық таблолар мен тақтайшаларды орналастыру және алу).
5. Әртүрлі қауіпті жүктерді жөнелту тәсілі және жөнелтуге шектеулер (толық тиеумен тасымалдау, жаппай/үйіндімен тасымалдау, жаппай жүктерге арналған Орташа жүк көтергіш контейнерлерде тасымалдау, контейнерлік тасымалдау, кіріктірілген немесе алынбалы цистерналарда тасымалдау).
6. Қауіпті жүктердің әртүрлі кластарын бірлесіп тиеу талаптары және бірлескен тиеуге байланысты сақтық шаралары.
7. Жүктерді бөлу әдістері.
8. Тасымалданатын мөлшерді шектеу және қауіпті жүктердің санына қатысты алып қою.
9. Жүктерді өңдеуге және төсеуге қойылатын талаптар (тиеу және түсіру - толтыру коэффициенттері - төсеу және бөлу).
10. Тиеу алдында және түсіргеннен кейін тазалауға және/немесе газсыздандыруға қойылатын талаптар

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 2:

Қауіпті жүктерді тасымалдау жөніндегі техникалық стандарттарға, нормативтік актілерге сәйкестігін айқындау мақсатында қауіпті жүктерді тасымалдауда пайдаланылатын көлік құралдарының, оларға қызмет көрсету және жөндеу орындарының жай-күйін бақылау

Машықтар:

1. Көлік құралдары мен жабдықтардың жай-күйін олардың қауіпті жүктерді тасымалдауға техникалық жарамдылығы тұрғысынан бағалау.
2. Көлік құралдары мен жабдықтарды техникалық пайдалану және техникалық қызмет көрсету нормаларының сақталуын бақылау.
3. Қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде туындайтын бұзушылықтарды талдау.
4. Оқиғалар мен авариялардың туындауының себеп - салдарлық байланыстарын анықтау.
5. Қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде туындайтын аварияларды, оқиғаларды және елеулі бұзушылықтарды тергеп-тексеруді жүргізу.
6. Кәсіби қызмет саласында қажетті жоспарлы және кезектен тыс есептер жасау.

Білімдер:

1. Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережелері.
2. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау саласындағы ұлттық заңнаманың, халықаралық конвенциялар мен келісімдердің жалпы ережелері.
3. Цистерналар мен контейнер - цистерналарға қойылатын жалпы талаптар (түрлері, кодтары, таңбалануы, конструкциясы, бастапқы және мерзімді тексерулер мен сынақтар).
4. Таңбалау жазбалары мен қауіп белгілері, ақпараттық таблолар және ескерту тақтайшалары (қаптамаларға таңбалау мен қауіп белгілерін салу, қызғылт сары түсті ақпараттық таблолар мен тақтайшаларды орналастыру және алу).
5. Көлік құралындағы құжаттар (көлік құжаттары, жазбаша нұсқаулықтар, көлік құралына рұқсат беру туралы куәлік, жүргізушіні даярлау туралы куәлік, шегіну туралы кез келген құжаттардың көшірмелері, өзге де құжаттар) және оларды ресімдеу тәртібі.
6. Көлік құралын бақылауға қатысты талаптар (тұрақ).
7. Көлік жабдықтарына қатысты талаптар

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 3:

Қорғаныс және сақтандыру құралдарының болуын, жай-күйін және дұрыс пайдаланылуын, қауіпті жүктерді тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша қабылданған шаралардың жеткіліктілігін бақылау

Машықтар:

1. Тексеру:
 - 1) жүргізушілердің еңбек және демалыс режимін тіркеудің бақылау құрылғыларымен (тахмографтармен) жабдықтау;
 - 2) Жол жүрісі қағидаларына және қауіпті жүктерді халықаралық жол тасымалы туралы Еуропалық келісімге (ДОПОГ) сәйкес айырым белгілерімен жабдықтау;
 - 3) Қазақстан Республикасының стандарттау жөніндегі қолданыстағы нормативтік құжаттарына сәйкес жарамды құралдармен және жабдықтармен жасақталуы;
 - 4) қажет болған жағдайларда тасымалданатын қауіпті затты бейтараптандыру құралдарымен және жүргізуші мен еріп жүретін персоналды жеке қорғау құралдарымен жинақтауды;
 - 5) қауіпті жүктің бақылаусыз төгілуі, шығарылуы жағдайларына халықты хабардар етудің Жергілікті жүйесімен жабдықтау.
2. Қауіпті жүктерді тасымалдау, тиеу, түсіру немесе орау кезінде жасалған авариялардың, инциденттердің және өрескел бұзушылықтардың мән-жайларын тексеру.
3. Қорғаныс және қауіпсіздік құралдарының дұрыс қолданылуын тексеріңіз

		Білімдер:	
		1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау саласындағы ұлттық заңнаманың, халықаралық конвенциялар мен келісімдердің жалпы ережелері. 3. Таңбалау жазбалары мен қауіп белгілері, ақпараттық таблолар және ескерту тақтайшалары (қаптамаларға таңбалау мен қауіп белгілерін салу, қызғылт сары түсті ақпараттық таблолар мен тақтайшаларды орналастыру және алу). 4. Жазбаша нұсқаулықтардың мазмұны (нұсқаулықтарды қолдану және экипаждың қорғаныс құралдары). 5. Өртке қарсы жабдыққа қойылатын талаптар. 6. Қосымша жабдықтар мен жеке қорғаныс құралдарына қойылатын жалпы талаптар. 7. Көлік құралының апаттық шығуына арналған маскаға және аралас сүзгілерге қойылатын талаптар. 8. Қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде туындайтын авариялардың салдарын жоюды қамтамасыз ету жөніндегі қажетті рәсімдерді жедел қолдану қағидалары. 9. Қауіпті жүктерді тасымалдау кезіндегі алдын алу шаралары мен қауіпсіздік шаралары. 10. Тасымалдаудың жеңілдетілген режимдері және осындай тасымалдарға қатысты талаптар. 11. Қауіпті жүктерді тиеуге, түсіруге және бекітуге, цистерналарды толтыруға қойылатын талаптар. 12. Тиеу алдында және түсіргеннен кейін тазартуға және (немесе) газсыздандыруға қойылатын талаптар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Тәртіптілік Дәлдік Қарым-қатынас Зейін		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты Менеджер	
	3	Қауіпті жүктерді тасымалдауға арналған жүк көлігінің жүргізушісі	
13. Кәсіптің карточкасы «Тасымалдауды ұйымдастыру жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2432-0		
Қызмет атауының коды:	2432-0-003		
Кәсіптің атауы:	Тасымалдауды ұйымдастыру жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығымен бекітілген ҚК Инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Автомобиль көлігімен жүк тасымалдауды ұйымдастыру	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жүк тасымалын ұйымдастыру 2. Жүктерді тасымалдау жөніндегі қызметтердің сапасы мен тиімділік көрсеткіштерін арттыру
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жүк тасымалын ұйымдастыру	Дағды 1: Дайындық жұмыстарын жүргізу	Машықтар:
		1. Кәсіпорын қызметінің ауданының ерекшелігін анықтаңыз, жүк ағынын зерттеп, талдаңыз. 2. Олардың жай-күйі мен дайындығын тексеру мақсатында қозғалыс маршруттарындағы жолдардың, тиеу-түсіру пункттерінің, тиеу-түсіру жұмыстарын орындау орындарына кірме жолдардың, аялдама пункттерінің жай-күйіне тексеру жүргізу. 3. Маршруттық желінің және тасымалдау қашықтығының сызбаларын әзірлеу. 4. Тасымалдауға шарттар мен келісімдер жасау үшін материалдар дайындау.
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы туралы Заңы. 2. Қазақстан Республикасының автомобиль көлігі туралы Заңы. 3. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 4. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария ережелері мен нормалары. 5. Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдауды ұйымдастыру негіздері. 6. Тасымалдау маршруттары. 7. Автомобиль көлігі жұмысының көрсеткіштері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
	Дағды 2: Ағымдағы көлік жұмысын ұйымдастыру	
		Машықтар:
		1. Тасымалданатын жүктің түрі мен түрін, жүк көтергіштігін барынша пайдалануды және жүктің сақталуын қамтамасыз етуді ескере отырып, автомобильдерді бөлуді жүргізу. 2. Жүргізушілердің ауысым кестесін әзірлеу. 3. Тұрақты маршруттарда жұмыс істейтін жылжымалы құрам үшін отын шығынының сараланған маршруттық нормаларын әзірлеу және бекітуге дайындау.
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы туралы Заңы. 2. Қазақстан Республикасының автомобиль көлігі туралы Заңы. 3. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 4. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария ережелері мен нормалары. 5. Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдауды ұйымдастыру негіздері. 6. Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану кезінде жанар-жағармай материалдарының, қосалқы бөлшектер мен шиналардың шығыс нормалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Еңбек функциясы 2: Жүктерді тасымалдау жөніндегі қызметтердің сапасы мен тиімділік көрсеткіштерін арттыру	Дағды 1: Тасымалдау сапасын бақылау	Машықтар: 1. Көлік қызметтерін көрсету сапасын бақылауды жүзеге асыру (кестелерді, жұмыс жоспарларын, тасымалдау маршруттарын, тасымалдау шарттарының талаптарын және т.б. сақтау). 2. Жанар-жағармай және пайдалану материалдарының шығынын бақылауды жүзеге асыру. 3. Автомобиль көлігінің жылжымалы құрамының жұмысы, кестелердің, жұмыс жоспарының орындалуы туралы есеп пен есептілікті уақтылы және сапалы жүргізуді жүзеге асыру. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы туралы Заңы. 2. Қазақстан Республикасының автомобиль көлігі туралы Заңы. 3. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 4. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария ережелері мен нормалары. 5. Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдауды ұйымдастыру негіздері. 6. Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану кезінде жанар-жағармай материалдары, қосалқы бөлшектер мен шиналар шығысының осы көлікке арналған техникалық құжаттамада көзделген не кәсіпорынның есептік саясатында белгіленген шикізат, материалдар мен отын шығысының техникалық және технологиялық нормаларын бекіту туралы не Қазақстан Республикасы Үкіметінің Республиканың мемлекеттік органдары үшін жанар-жағармай материалдары шығыстарының нормаларын бекіту туралы Қаулысында айқындалған нормалары Қазақстан және автокөлікті ұстауға арналған шығыстар. 7. Жанар-жағармай материалдарының шығынын бақылаудың заманауи әдістері (заманауи жабдықтар мен есептеу құралдарын, спутниктік мониторинг жүйелерін және т.б. пайдалануға негізделген). 8. Шығыс материалдарына, қосалқы бөлшектерге, шиналарға өтінімдер жасау тәртібі. 9. Отын шығынын және пайдалану материалдарын есепке алу жөніндегі құжаттама. 10. Автокөлік құралдарының техникалық сипаттамалары, конструктивтік ерекшеліктері, Мақсаты мен жұмыс режимдері, автокөлік құралдарын техникалық пайдалану қағидалары. 11. Ішкі еңбек тәртібі, Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрттен қорғау ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Автомобиль тасымалдарын ұйымдастыруды жақсарту	Машықтар: 1. Жол қозғалысы қауіпсіздігі талаптарын сақтай отырып, автомобиль тасымалдарын тиімді ұйымдастырудың жаңа нысандарын өзірлеу және оларды енгізу.

	Білімдер:		
	1. Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы туралы Заңы. 2. Қазақстан Республикасының автомобиль көлігі туралы Заңы. 3. Жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау ережелері. 4. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария ережелері мен нормалары. 5. Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдауды ұйымдастыру негіздері. 6. Жанар-жағармай материалдарының шығынын бақылаудың заманауи тәсілдері. 7. Автокөлік құралдарының техникалық сипаттамалары, конструктивтік ерекшеліктері, Мақсаты мен жұмыс режимдері, автокөлік құралдарын техникалық пайдалану қағидалары. 8. Тасымалдау қызметін басқарудың тиімділігін талдау әдістері. 9. Нәтижелілікті бағалаудың негізгі критерийлері. 10. Автомобиль көлігі экономикасы. 11. Тасымалдау маршруттары. 12. Жылжымалы құрамның жүгірісі және оны пайдалану.		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дәлдік Бастамашылық Логикалық ойлау Жақсы жады Сауаттылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты Менеджер	
14. Кәсіптің карточкасы «Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты Менеджер»:			
Топтың коды:	1325-1		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты Менеджер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығымен бекітілген ҚК Менеджер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1325-1-037 - Қауіпсіздік қызметінің бастығы (көлікте)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіпорынның жүк автокөлік құралдарының қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жол-көлік оқиғаларының алдын алу 2. Кадрлармен жұмыс
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жол-көлік оқиғаларының алдын алу	Дағды 1: Жол-көлік оқиғаларының алдын алу жөніндегі іс-шараларды әзірлеу	Машықтар:
		1. Жол-көлік оқиғаларының алдын алу жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және жүргізу және олардың орындалуын бақылау. 2. Кәсіпорынның жылжымалы құрамы қатысқан жол-көлік оқиғалары туралы деректерді әкімшілік полицияның деректерімен салыстыруды жүзеге асыру. 3. Жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша, оның ішінде ірі габаритті, ауыр салмақты және қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде ішкі нормативтік актілердің жобаларын әзірлеу немесе әзірлеуге қатысу. 4. Ұжымда жол қозғалысы қауіпсіздігі бойынша үгіт-насихат жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу.
		Білімдер:
		1. Жол-көлік оқиғаларының алдын алу жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және жүргізу және олардың орындалуын бақылау. 2. Кәсіпорынның жылжымалы құрамы қатысқан жол-көлік оқиғалары туралы деректерді әкімшілік полицияның деректерімен салыстыруды жүзеге асыру. 3. Жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша, оның ішінде ірі габаритті, ауыр салмақты және қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде ішкі нормативтік актілердің жобаларын әзірлеу немесе әзірлеуге қатысу. 4. Ұжымда жол қозғалысы қауіпсіздігі бойынша үгіт-насихат жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жол-көлік оқиғаларының себептерін, мән-жайларын анықтау	Машықтар:
		1. Кәсіпорынның жылжымалы құрамымен жол-көлік оқиғаларының себептері мен жағдайларын анықтау. 2. Жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша белгіленген талаптардың бұзылуын анықтау. 3. Жол-көлік оқиғаларының және жүргізушілер жасаған жол қозғалысы ережелерін бұзудың себептерін талдау. 4. Жүргізуші құрамды, инженерлік-техникалық қызметкерлерді, заңды тұлғаның, дара кәсіпкердің басқару органдарын авариялылықтың жай-күйі, жол-көлік оқиғаларының себептері мен мән-жайлары туралы хабардар ету. 5. Белгіленген тәртіппен жол-көлік оқиғалары және олардың алдын алу бойынша қабылданған шаралар туралы есептер дайындау.

Еңбек функциясы 2: Кадрлармен жұмыс		Білімдер:
		1. Жол қозғалысы және жүктерді тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы нормативтік актілер, оның ішінде Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы туралы Заңы, жол қауіпсіздігі және регламенттерді сақтау саласындағы әкімшілік полиция бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру жөніндегі Нұсқаулық, нормативтер мен стандарттар. 2. Еңбек заңнамасының негіздері. 3. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария, жол қозғалысы қауіпсіздігі және өрттен қорғау ережелері мен нормалары. 4. Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережелері. 5. Автомобиль тасымалдарын жоспарлау, есепке алу және талдау әдістері. 6. Жүргізуші құрамның және автокөлікті пайдаланумен айналысатын басқа да қызметкерлердің тасымалдау және еңбек процесін ұйымдастыру. 7. Кәсіпорынның ішкі нормативтік актілерін әзірлеу және бекіту тәртібі. 8. Құжат айналымы ережелері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Кадрлармен жұмыс	Машықтар: 1. Әр түрлі жол және климаттық жағдайларда көлік құралдарын пайдалану ерекшеліктері туралы жүргізушілерге нұсқаулық өткізуді ұйымдастыру. 2. Жүргізушілердің тағылымдамасын және жүргізуші-тәлімгерлердің жұмысын ұйымдастыру. 3. Заңды тұлға немесе дара кәсіпкер бекіткен жоспар бойынша Жол жүрісі қауіпсіздігі кабинетінің (сыныбының) жұмысын ұйымдастыру. Білімдер: 1. Жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету және жүктерді тасымалдау саласындағы нормативтік актілер. 2. Еңбек заңнамасының негіздері. 3. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария, жол қозғалысы қауіпсіздігі және өрттен қорғау ережелері мен нормалары. 4. Автомобиль көлігінің жылжымалы құрамының, тиеу-түсіру механизмдерінің және контейнерлік және пакеттік тасымалдауға арналған құралдардың мақсаты мен негізгі техникалық-пайдалану сипаттамалары. 5. Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережелері. 6. Автомобиль тасымалдарын жоспарлау, есепке алу және талдау әдістері. 7. Жүргізуші құрамның және автокөлікті пайдаланумен айналысатын басқа да қызметкерлердің тасымалдау және еңбек процесін ұйымдастыру. 8. Кәсіпорынның өндірістік-шаруашылық қызметінің жоспарларын әзірлеу және бекіту тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жүргізушілердің жұмысын бақылау	Машықтар: 1. Жүргізушілердің басқару құқығы оларға жүргізуші куәліктеріне сәйкес берілген көлік құралдарының санаттарын ғана басқаруға рұқсат етуін бақылау. 2. Жүргізушілердің міндетті медициналық тексеруден өтуін бақылау. 3. Жүргізушілердің жүргізушілердің еңбек және демалыс режимін сақтауын бақылау.

		Білімдер:
		1. Жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету және жүктерді тасымалдау саласындағы нормативтік актілер. 2. Еңбек заңнамасының негіздері. 3. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария, жол қозғалысы қауіпсіздігі және өрттен қорғау ережелері мен нормалары. 4. Автомобиль көлігінің жылжымалы құрамының мақсаты және негізгі техникалық-пайдалану сипаттамалары. 5. Жүргізуші құрамның және автокөлікті пайдаланумен айналысатын басқа да қызметкерлердің тасымалдау және еңбек процесін ұйымдастыру
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дәлдік Бастамашылық сауаттылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Жүк тасымалын ұйымдастыру жөніндегі Инженер
	5	Қауіпті жүктерді тасымалдау қауіпсіздігі мәселелері жөніндегі Консультант
	5	Автоколонна бастығы

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

15. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Көлік министрлігі

Орындаушы:

’ ’

16. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасы индустрия және инфрақұрылымдық даму Министрлігінің көлік комитеті

Орындаушылар:

Тлеген Ж.Т., +7 (717) 298 35 46, zh.tilegen@miid.gov.kz

"KAZOGISTICS"Көлік және логистикалық ұйымдар мен қауымдастықтар одағы" ЗТБ

Жоба жетекшісі:

Абсатов Е.С.

E-mail: statsurina@kazlogistics.kz

Телефон нөмірі: +7 (717) 260 04 38

Орындаушылар:

Абсатов Е.С., +7 (717) 260 04 38, statsurina@kazlogistics.kz

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 23.02.2024 ж.

19. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

20. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 2, 2023 ж.

21. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2026 ж.